

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej Bartosza Kozickiego pt. „Metoda planowania nakładów w zakresie środków zaopatrzenia w siłach zbrojnych”

1. Wstęp

Recenzję sporządzono na podstawie przesłanej dysertacji przez Wydział Zarządzania Politechniki Warszawskiej.

2. Opinia o rozprawie pt., Metoda planowania nakładów w zakresie środków zaopatrzenia w siłach zbrojnych”

Praca powstała jako wynik badań, obserwacji i własnych doświadczeń Doktoranta podczas pracy na stanowiskach planistycznych oraz naukowo – badawczych w Wojskowej Akademii Technicznej. Urzeczywistnia cel główny rozprawy, który dotyczy opracowania nowej metody obliczania wielkości nakładów w zakresie środków zaopatrzenia w Siłach Zbrojnych RP. Praca z jednej strony stanowi uzupełnienie literatury naukowo – badawczej z zakresu planowania kosztów, a z drugiej zawiera zbiór wskazówek i rekomendacji dla logistyków wojskowych, umożliwiających dochodzenie do optymalnych rozwiązań.

W rozdziale I została przedstawiona metodyka realizacji procesu badawczego ze szczególnym uwzględnieniem problemu badawczego, celu rozprawy, podmiotu i przedmiotu badań oraz technik i narzędzi metod badawczych.

Rozdział II w dobrym stylu podejmuje rozważania dotyczące problemu badawczego w świetle literatury w aspekcie planowania w siłach zbrojnych i prognozowania szeregów czasowych.

Rozdział III obejmuje węzłową dla tematu pracy problematykę oceny dotychczasowego procesu planowania potrzeb i naliczania nakładów w zakresie środków zaopatrzenia. Dokonano oceny procesu planowania potrzeb poprzez zastosowanie narzędzia w postaci diagramu Ishikawy.

Rozdział IV przedstawia dwa modele planowania potrzeb w Siłach Zbrojnych RP. Pierwszy bazuje na posiadanych informacjach o wydatkach z przeszłości, na podstawie których został zbudowany model w oparciu o prognozowanie Wintersa i metodę SARIMA, które uważane są za najdokładniejsze. Podkreślono, że może on znaleźć zastosowanie w strukturze hierarchicznej sił zbrojnych na każdym poziomie kierowania i dowodzenia.

Natomiast drugi model wskazany jest w przypadku gdy brakuje danych informacji dotyczących szeregów czasowych, gdzie możliwe jest zastosowanie metody naliczania potrzeb na podstawie programu informatycznego Logrep. Jednak planowanie w oparciu o ten system informatyczny wymaga stworzenia baz danych, określenia ilości sprzętu, ludzi i czynności niezbędnych do wykonania przyszłych zadań. Z tego względu Autor prognozowanie potrzeb opierał o pierwszy model.

Pracę zamyka rozdział V, w którym Doktorant akcentuje potrzebę zastosowania naliczania potrzeb materiałowych w dwóch wariantach, które usprawnią cały proces ich planowania, argumentując to optymalizacją potrzeb i wydatków.

Praca jest syntezą i rekapitulacją dotychczasowej działalności naukowo-badawczej Doktoranta. Za szczególny udział i wkład własny należy uznać przede wszystkim spójną i adekwatną do programu badań koncepcję metodologiczną, która zasadniczo ukierunkowała wysiłki na stworzenie dzieła o dużych walorach poznawczych, naukowych i użytecznych. Oczywiście warunkiem dostatecznym dysertabilności pracy była żelazna konsekwencja realizacyjna nakreślonej koncepcji metodologicznej.

Doceniam i popieram wysiłki Doktoranta w kierunku kształtowania świadomości wykorzystywania nowoczesnych narzędzi informatycznych w racjonalizacji procesów planowania potrzeb materiałowych w SZ RP. Uważam, że wiele przedstawionych rozważań stanowi cenne rekomendacje dla praktyki wojskowej jednostki budżetowej. Nie mają one jednak właściwości uogólniających, które mogłyby stanowić pewien krok w rozwój teorii naukowych. Zdecydowanie widoczny jest brak dyskusji naukowej nad poruszonymi problemami.

Do nowatorskich osiągnięć i dokonań Doktoranta predestynujących go do ubiegania się o stopień doktora nauk ekonomicznych należy zaliczyć szereg oryginalnych teorii i modeli zawartych w recenzowanym dziele, a szczególnie:

1. Dla potrzeb oceny i relatywizacji procesów planowania nakładów środków materiałowych, Doktorant zaproponował autorską metodykę, która przyczyni się do usprawnienia obecnie obowiązującego procesu planowania przy wykorzystaniu skutecznych narzędzi naliczania potrzeb.
2. Znaczącym dokonaniem jest także analiza procesu planowania, która wykazała odchylenia planowanych potrzeb i wydatków przeznaczonych na ich pokrycie.
3. Na uwagę zasługuje również prognozowanie potrzeb wg Wintersa i metody SARIMA, które potwierdziły skuteczność bilansowania planowanych nakładów z poniesionymi na nie wydatkami.
4. Dla celów identyfikacji potrzeb na środki zaopatrzeniowe opracowano dwa warianty naliczania, które były poprzedzone szeroką analizą materiałów źródłowych.
5. Określono korzyści i determinanty wdrożenia modelu naliczania potrzeb w procesie planowania w wojskowym oddziale gospodarczym eliminującego dotychczasowe wady.

Wyróżniającym osiągnięciem Autora jest zaprezentowanie uniwersalnej metodyki planowania i prognozowania potrzeb w każdej strukturze organizacyjnej SZ RP, w których występuje taka potrzeba. Przez swoją architekturę umożliwia ona scentralizowanie działań i przyczynia się do skrócenia czasu wykonywania naliczeń oraz zaangażowanie zasobów osobowych w proces bilansowania potrzeb i wydatków, co z kolei doprowadzi do oszczędności finansowych.

Zaprezentowane wyniki badań oznaczają, że bilansowanie potrzeb wymaga zastosowania rachunku kosztów, co oznacza, że informacja o poniesionych kosztach jest informacją historyczną, zatem umożliwia podejmowanie działań zarządczych w ujęciu retrospektywnym.

Warta podkreślenia jest pozytywna weryfikacja metody planowania potrzeb i nakładów środków zaopatrzenia w dwóch wariantach, z wykorzystaniem wielopłaszczyznowej analizy szeregów czasowych oraz wielokryterialnej analizy statystycznej, co pozwoliło zbudować model zero-jedynkowy regresji wielorakiej, aby wyjaśnić istnienie sezonowości oraz uzasadnić użycie kolejnych narzędzi badawczych w procesie doboru odpowiedniej roboczej metody badawczej. Umiejscawiając nową metodę w procesie planowania potrzeb Sił Zbrojnych RP możliwe jest przemodelowanie istniejącego procesu w diagramach biznesowych EPC (Event-driven Process Chain) pod kątem usunięcia wad w nim występujących.

Badania Doktoranta wyraźnie wychodzą poza sferę powierzchownych diagnoz, wnikając głębiej w złożoność tych relacji, prowadząc zarazem do wypracowania koncepcji możliwych do zastosowania w praktyce.

Problem, którego rozwiązania podjął się Doktorant uznaję za zwarty i ważny pod względem poznawczym; został on również poprawnie sformułowany i egzemplifikowany. Przyjęta przez Doktoranta koncepcja metodyczna stanowi silną stronę rozprawy. Należy wskazać, że ową koncepcję metodyczną rozwiązania postawionego problemu naukowego wspierają poważne studia literaturowe, oparte na 196 pozycjach gdzie 18% wykorzystanej literatury stanowią pozycje obcojęzyczne. Pragnę zaznaczyć, że wykorzystana w rozprawie literatura jest właściwie interpretowana w tekście oraz w licznych przypisach. Generalnie uwzględnia nowe pozycje, odpowiada tematowi i zakresowi rozprawy. Składają się na nią pozycje z ekonomii, organizacji i zarządzania, metodologii badań naukowych, prakseologii i innych. Doktorant przedstawia dobrze wyważone i uargumentowane naukowo sądy; z drugiej strony przekaz jest bardzo komunikatywny z punktu widzenia praktyka. Praca doktorska jest dobrze umiejscowiona na tle literatury naukowej, również najnowszej, dotyczącej ekonomii i finansów.

Do mankamentów pracy należy zaliczyć zbyt dużą szczegółowość modeli i nadmiar sformalizowanych zapisów w tekście. Rozumiem intencje Autora, który chciał skoncentrować rozważania na interpretacji wyników i uatrakcyjnić formę odbioru dysertacji.

Niewątpliwie ważną zaletą publikacji jest opracowanie metody naliczania potrzeb do celów analitycznych, jednak trudno się w niej dopatrzeć pogłębionej dyskusji naukowej nad zasadnością jej wyboru na użytek badań o charakterze aplikacyjnym.

Pomimo uwag, wartość recenzowanej dysertacji postrzegam przede wszystkim w kategoriach procesowego podejścia do formułowanych i zastosowanych koncepcji planowania potrzeb w wojskowym oddziale gospodarczym. Rozwiązanie tej kwestii wymagało integracji wiedzy teoretycznej i praktycznej oraz właściwego podejścia metodologicznego popartego wynikami badań empirycznych, dlatego moja opinia o opracowaniu jest pozytywna.

3. Konkluzja

Pomimo pewnych wątpliwości i uwag krytycznych przedstawionych w recenzji, ogólna ocena recenzowanej dysertacji jest pozytywna, i zważając na wysoki poziom merytoryczny ocenianej pracy doktorskiej, wnioskuję do władz Politechniki Warszawskiej o poparcie wniosku

w sprawie nagrodzenia mgr. Bartosza Kozickiego nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe, bądź wyróżnienie go nagrodą Rektora PW, za wyróżniającą się rozprawę doktorską.

Reasumując stwierdzam, że dysertacja spełnia wymogi stawiane przy ubieganiu się o stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, określone w art. 16 ustawy z dnia 14 czerwca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki i wnoszę o dopuszczenie Bartosza Kozickiego do obrony pracy doktorskiej.

.....
